

Teologie - filosofický smysl / Filosofie a teologie

Ke všemu, k čemu má nějaký přístup teolog (a teologie), má nepochybně přístup také filosof (a filosofie). Filosofie má navíc přístup také ke svému, ale i k teologickému přístupu k tomu, k čemu obě (teologie i filosofie) mají přístup, tj. je schopna kriticky analyzovat a hodnotit jak svůj, tak teologický přístup – pochopitelně za předpokladu, že si nějakými nezdůvodněnými předpoklady či spíše předsudky tento přístup (obojího druhu, tj. jak k „věci“ teologie, tak k teologickému přístupu k této „věci“) neztíží nebo přímo neznemožní. Aby to bylo možné, musí být filosofie (a to znamená určitý filosof) vůči teologii (tedy nejen „theologii“) otevřená, aniž by ovšem opouštěla svou kritičnost. Ovšem to zároveň znamená, že filosof musí vzít vážně onu principiální odlišnost teologického přístupu k „věci samé“, a tím i principiální odlišnost „věci samé“, k níž teolog (teologie) svým způsobem přistupuje. Filosof si tedy musí najít způsob, jak si po svém (tedy aniž by opustil svou „filosofičnost“) najít přístup k něčemu, bez čeho by teologie nebyla možná, ale k čemu by se sama filosofie nejspíš vůbec nedostala. Pokud asi filosof takovýto způsob najde, nutně bude muset i něco změnit na své filosofičnosti (kdyby k tomu nebyl připraven a ochoten, znamenalo by to, že se mu dosud nepodařilo kriticky odhalit některé své nezdůvodněné předpoklady resp. předsudky). A v tom spočívá smysl a relevance otevřenosti filosofa vůči teologii.

(Písek, 051231-1.)